

CAMPANYA INSPECTORIAL 2018 / 2019

“PRIMER, ELS ÚLTIMS”

“El vostre Pare del cel no vol que es perdi ni un de sol d'aquests petits” (Mt. 18, 12 - 14)

GUIA D'ACTIVITATS DE SENSIBILITZACIÓ DE 3 A 18 ANYS

INTRODUCCIÓ

A continuació presentem els materials didàctics de la Campanya Inspectorial “Primer, els últims”. Aquests materials han estat creats per les 3 ONGD de la Inspectoria i pretenen ser un recurs per a treballar amb infants, adolescents i joves les habilitats, actituds i valors, capaços d'aprofundir en l'Opció 4 del POI: Optar preferentment pels joves en risc d'exclusió.

Es proposen un seguit d'activitats diversificades en **sis blocs d'edat**, i en cada edat amb **sis activitats**. Aquestes activitats segueixen l'esquema metodològic proposat en l'Evangelii Gaudium d' **escoltar - comprendre - proposar**.

En primer lloc **escoltar** la realitat, en segon **comprendre'n** les seves causes d'una manera crítica, i en tercer **proposar** solucions, alternatives per produir canvis, per a posar-nos en marxa i generar petits canvis en els nostres ambients.

A través d'aquest recorregut, pretenem treballar els valors que sustenten la construcció d'una societat justa, fraterna, igualitària i inclusiva, on totes les persones tinguin cabuda i ningú es quedi enrere. On cada persona es preocupi per la resta, especialment per les persones que estan en una situació més difícil.

Aconseguirem una societat on siguin primer “els últims”, si aconseguim trencar prejudicis, generar empatia i tolerància, acceptar la diversitat, generar una cultura de pau promovent la cooperació i el companyerisme, ajudant els més joves a prendre consciència de les situacions que generen pobresa, injustícia i exclusió de tantes persones i famílies.

ESQUEMA METODOLÒGIC

Seguint la proposta d' **escoltar, comprendre i proposar**, proposem dues activitats per a cada un d'aquests moments. Per distribuir les intervencions al llarg del curs, podrien fer-se dues activitats per trimestre com a suggeriment, però no és una proposta tancada.

Les activitats estan plantejades d'una forma oberta perquè puguin realitzar-se en grup en qualsevol dels nostres ambients (parròquies, centres juvenils, escoles o plataformes socials), a l'IEF, amb grups de voluntariat, etc. Cada grup que ho posi en pràctica modificarà els temps de les sessions, adaptarà els espais o podrà unir sessions o dividir-les encara més.

Blocs de l'esquema metodològic:

ESCOLTAR

Amb les activitats d'aquest bloc, plantejem com a objectiu general observar el que passa al nostre costat, dit d'una altra manera, "obrir antenes" per poder connectar-nos amb el nostre entorn. Es busca educar la mirada, treballar l'empatia, analitzar els prejudicis, l'escolta, la convivència, etc.

COMPRENDRE

En aquest bloc pretenem de manera general, buscar les causes que generen les situacions que hem pogut identificar en el bloc anterior. Es tracta d'atendre a les causes, per entendre per què passen determinats fenòmens: pobresa, exclusió, desigualtat, conflictes, etc. És molt important que anem a les causes, i entenguem que aquests problemes són complexos, això ens ajudarà a entendre-les i generar propostes de canvi.

PROPOSAR

Som conscients de la importància de proposar accions, encara que siguin petites, per canviar les situacions que ens semblen injustes. Això és molt important, perquè no n'hi ha prou amb ser conscients de la realitat, hem de "fer-nos càrrec" de les situacions de desigualtat i comprometre'ns en la construcció d'un món millor.

Cada activitat té un senzill esquema:

- MOTIVACIÓ
- OBJECTIUS
- DESENVOLUPAMENT

En algun cas apareixerà una activitat de tancament o activitat alternativa. També es trobaran en ocasions annexos en els quals hi haurà alguna fitxa per omplir, una lectura, una explicació específica d'una activitat, etc.

BLOCS D'EDAT

De 3 a 5 anys:

Per treballar els continguts en aquesta etapa hem optat per proposar situacions properes i escenes quotidianes: escoltar una persona, donar les gràcies, oferir la nostra ajuda a qui ho necessita ... són petites accions que beneficien les altres persones i que realitzem de manera desinteressada, sense buscar res a canvi. Aquesta conducta prosocial, en la qual intervé l'amor i l'empatia, afavoreix que la nostra societat sigui més solidària i que sortim del "jo" per pensar en "l'altre".

Donarem importància a actuacions properes i generoses com ajudar un/a company/a a realitzar una tasca, o no excloure un/a nen/a d'un joc; ajudarà que siguin conscients que les coses no giren només entorn de la seva persona sinó que pertanyen a un món on les seves accions repercuteixen en els qui ens envolten: amistats, família, escola, etc.

Potenciar des de la infància les conductes d'ajuda mútua, tolerància i solidaritat prevé les conductes antisocials. La millor manera de promoure actituds per acceptar la diferència, és aprendre a relacionar-se de manera cooperativa, i identificar els seus propis sentiments i els dels altres.

Amb les activitats per a aquesta etapa proposem assolir entre altres, els següents **objectius**:

- Comprendre sentiments i emocions pròpies i alienes.
- Promoure l'escolta activa per empatitzar amb les altres persones.
- Reflexionar sobre actituds alienes i pròpies.
- Reconèixer com les nostres accions diàries repercuteixen en el nostre entorn més local i en un entorn més global.
- Sensibilitzar i educar actituds prosocials per fomentar una visió constant i crítica de la realitat.

De 6 a 11 anys:

Amb la següent proposta d'activitats pretenem acostar la realitat de certes situacions de pobresa i exclusió. Considerem fonamental tractar aquests temes en aquestes edats, ja que els ajudaran a comprendre millor l'entorn, la relació entre les persones, entre els esdeveniments i proposar solucions i alternatives.

Les activitats proposades busquen apropar un model de societat justa, igualitària, tolerant, inclusiva, on els drets de les persones, especialment de la infància i joventut, siguin per a tothom, i no excloguin a ningú. Apostem per abordar les diferents situacions de pobresa a què es fa referència en la present campanya, des d'un enfocament de drets humans i d'educació per a la transformació social, aprofundint en les causes per a la seva millor comprensió i sumant esforços per caminar cap al canvi.

És per això que es plantegen diferents activitats en què reflexionaran certes situacions amb una mirada més global i analítica, fent-los partícips del seu propi model de ciutadania i plantejant una sèrie de reptes que requereixen de la cooperació, la solidaritat, la responsabilitat o l'empatia, entre d'altres actituds. A més des de les activitats proposades es promou la presa de decisions d'acord amb conductes prosocials i valors propers a la perspectiva de la ciutadania global.

Amb les activitats per a aquesta etapa es plantegen aconseguir entre altres els següents **objectius**:

- Desenvolupar una conducta prosocial cap a les situacions de pobresa.
- Fomentar actituds d'empatia cap als altres.
- Valorar el treball en equip i la responsabilitat per a la presa de decisions.
- Reflexionar les causes de les diverses situacions de pobresa amb una mirada global-local.
- Apropar l'enfocament de drets humans.
- Construir una perspectiva de justícia social.
- Motivar la participació activa per a la transformació social.

De 12 a 15 anys:

Per a aquesta etapa proposem treballar des de la paràbola de "El bon samarità" (Lc 10, 25-37). Trobem en aquest text bíblic la possibilitat d'analitzar com ens acostem a les persones que són diferents, a les que es troben en pitjor situació que la pròpia, com ens situem davant la pobresa o la injustícia. Anem a valorar les nostres actituds prosocials i posar-les en joc per estar en disposició d'ajuda a les altres persones.

També serà important com analitzem el nostre entorn local i el global i descobrir com està tot interconnectat i interrelacionat. Veurem el nostre paper personal i col·lectiu en les coses que succeeixen. Finalment, aportarem una visió esperançada de l'ésser humà i de les seves capacitats per canviar les coses, especialment la pobresa, les injustícies i les desigualtats.

Tot això, recolzant-nos en el teatre, la representació artística que ens ajuda posar-nos al lloc de "l'altre". Esperem potenciar la creativitat per a la recerca de solucions i alternatives viables per construir una societat millor.

Amb les activitats per a aquesta etapa es plantegen alguns dels següents **objectius**:

- Educar la mirada per acostar-nos a "els últims".
- Prendre consciència de les nostres accions respecte al "proïsme".
- Descobrir en els altres persones semblants a qui respectar.
- Entendre millor les situacions de desigualtat i les seves causes.
- Mirar la realitat relacionant el local amb el global.
- Mostrar actituds prosocials de col·laboració i ajuda als altres
- Descobrir el paper que juguem en el nostre dia a dia davant els esdeveniments d'exclusió, injustícies i pobresa.
- Comprometre'ns des de les nostres possibilitats en la construcció d'un món més humà i sostenible.

De 16 a 18 anys:

En aquesta etapa pretenem aprofundir sobre les causes que generen la pobresa, no només a nivell local, sinó també comprendre les causes de la pobresa com a fenomen global i estructural. Les activitats tenen com a objectiu comprendre les causes i ampliar els elements analítics per tenir una visió àmplia d'aquest fenomen econòmic, cultural, polític i social i aprofundir en la idea que el fenomen de la pobresa és multidimensional i per tant implica no només governs, sinó també organitzacions, col·lectius i individus.

Una altra idea destacable és relacionar la pobresa no només amb ingressos econòmics, sinó ampliar el concepte de pobresa a la manca de capacitats i oportunitats que tenen les persones.

A més vam plantejar dins de les activitats conèixer les propostes i accions que ja s'estan realitzant per part de diversos col·lectius i ambients per donar resposta a situacions de pobresa, especialment infantil i juvenil afavorint la integració i les oportunitats d'aquests col·lectius. Volem també treballar la idea del canvi d'actituds personals com a mitjà per acabar amb les injustícies, la vulneració de drets i donar resposta des de l'individual i col·lectiu, inspirat en els valors evangèlics.

Dins dels **objectius** que ens plantejem en aquesta etapa es troben:

- Conèixer en profunditat les causes de la pobresa.
- Relacionar les necessitats bàsiques, amb els drets humans i el consum.
- Reconèixer les principals causes generadores de desigualtats socials a escala global i local.
- Conèixer algunes accions i projectes que es realitzen al nostre entorn per donar resposta als drets no atesos.
- Promoure la implicació personal i col·lectiva des de petites accions en l'àmbit local (proper) i relacionar-lo amb l'impacte global.

ÍNDEX

EDAT DE 3 A 5 ANYS.

Bloc escoltar:

Activitat 1. Cuc arc de Sant Martí.

Activitat 2.. El meu arc de Sant Martí.

Bloc comprendre:

Activitat 1. Som diferents.

Activitat 2. El cuc que m'agrada és.

Bloc proposar.

Activitat 1. Jo vull ser un/a bon/a company/a.

Activitat 2. A la meva classe estic en família.

EDAT DE 6 A 11 ANYS.

Bloc escoltar:

Activitat 1. Investigadors de la nostra ciutat (primera part).

Activitat 2. Investigadors de la nostra ciutat (segona part).

Bloc comprendre:

Activitat 1. Crea el teu Ministeri (primera part).

Activitat 2. Crea el teu Ministeri (segona part).

Bloc proposar:

Activitat 1. Ministres en Acció (primera part).

Activitat 2. Ministres en Acció (segona part).

EDAT DE 8 A 9 ANYS.

Bloc escoltar:

Activitat 1. Investigadors de la nostra ciutat (primera part).

Activitat 2. Investigadors de la nostra ciutat (segona part).

Bloc comprendre:

Activitat 1. Crea el teu Ministeri (primera part).

Activitat 2. Crea el teu Ministeri (segona part).

Bloc proposar:

Activitat 1. Ministres en Acció (primera part).

Activitat 2. Ministres en Acció (segona part).

EDAT DE 10 A 11 ANYS.

Bloc escoltar:

Activitat 1. Investigadors de la nostra ciutat (primera part).

Activitat 2. Investigadors de la nostra ciutat (segona part).

Bloc comprendre:

Activitat 1. Crea el teu Ministeri (primera part).

Activitat 2. Crea el teu Ministeri (segona part).

Bloc proposar:

Activitat 1. Ministres en Acció (primera part).

Activitat 2. Ministres en Acció (segona part).

EDAT DE 12 A 15 ANYS.

Bloc escoltar:

Activitat 1. Mirar per veure.

Activitat 2. Què ens uneix?

Bloc comprendre:

Activitat 1. Mirem al nostre voltant.

Activitat 2. Notícies en positiu.

Bloc proposar:

Activitat 1. Samarità 2.. i acció.

Activitat 2. I jo què?

EDAT DE 16 A 18 ANYS.

Bloc escoltar:

Activitat 1. Desitjos i necessitats.

Activitat 2. Què sé sobre pobreses juvenils?

Bloc comprendre:

Activitat 1. Les regles del joc.

Activitat 2. I per què passa tot això?

Bloc proposar:

Activitat 1. Com viure millor amb menys.

Activitat 2. Històries Magone.